

TAPOLCZAI LAPOK

EZELEŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

A mi hőseink.

A nagyok nevét és dicsőségét, halottakét és élőkét, szívéhez öleli és megőrzi a siker, a kegyelet és az emlékezés. Ezeket a névtelen hős tragikuma nem érheti. De vannak ezerek és tizezerek, akik egyedül a halál jogán magasztosultak hőssé, a mint hogy az egyetlen nagy és drága, amit adhattak: az életük volt. Nem egy kiváló, nem egy sulyos, nem egy jelentős élet: de egy élet, mindene annak, akinek vérét hajtottá és szívet dobogtatta; tehát elég ár és elég érték azért, hogy az emléke kapjon érte valamit. Legalább egy olyan keskeny sávot a maradandóságból, amilyen keskeny barázdát a hirtelen megakadt világ nagy szántóföldjén abbahagyott.

Folytatni kell ezt a barázdát. Nem minden elesett hős lehet a nemzet halottja, hiszen nem minden élet élhetett a nemzetnek. De mindenkinek, aki a csatában meghalt, volt élete. Minden élő tartozott valahová, volt valamely kised közösségnek valamije, valakije. Polgára egy községnek, hivatalnok egy hivatalnak. Tanítója vagy tanítványa egy iskolának. Főnök vagy szolga. Ur vagy cseléd. De volt valami valahol, ahol a neve nem két idegen vagy ismerős szó, hanem egy ember, aki katonaruhával a testén és puskával a vállán elment és — meghalt mindnyájunkért. Akinek arcát látták, szavát halották, akinek vágyai, reményei, bajai voltak, akit szülője, asszonya vagy gyereke előttünk sirat. Akárki volt, amíg élt: dicsőséges hőssé lett a halál által, amelyet a dicsőség mezején nyert. Élőnek lehetett közrendű vagy akár utolsó is a maga kis társadalmában, azzal, hogy ott volt, esetleg ott is maradt a legnagyobb történelmi dráma színpadán: dicsősége és büszkesége lett a városának, falujának, iskolájának, intézetének, annak a községnek, amelyben élt és amelyből eltávozott.

Demokratizálni kell a dicsőséget és a maradandóságot, ahogyan demokratizálta az idő a hazafiúi kötelességet és a hősi halált. Minden virtusnak szobrot nem állíthatunk, minden katonának sírját meg nem jelölhetjük, mert meg se találhatjuk. De mindenik ment valahonnan, ahol otthon volt és aki vissza nem tér többé, mindenik hiányzik valahonnan. És mindenütt, ahonnan a hősök elindultak, van templom, vagy község háza, vagy iskola, szóval van egy fal, vagy egy tér, vagy egy tercske, ahol el lehet helyezni egy táblát, drága anyagból, ahol telik, olcsó anyagból, ahol szűkebben telik, amibe bele kell vésni, vagy amire rá kell

írni mindazok nevét, akik a hazáért csatázni elmentek, úgy azokét, akik vissza is jöttek, mint azokét, akik örökre ott maradtak.

Ezt meg kell tenni nálunk Tapolczán is, a falvakban, minden legkisebb emberi közösségben azokért, akik elmentek és azokért, akik eljövendenek. A boldogabb és fogékonyabbban fejlettebb jövőért, amely majd keresni fogja az oltárokat, hogy hálája virágait rájuk letegye. És amely igazságos szívvel egyaránt akar hódolni a vezéreknek és a közkatónáknak. Nem áldozhatjuk fel senki nevét a feledésnek, aki az életét volt kész áldozni mindnyájunkért.

Sz.

Az új ellenség.

Terjesszünk minden erőnkkel és lankadatlanul egy rémhirt: A tavasszal járványok lesznek. Az első nagy nemzetközi ügy, Európa népeinek annyi idő óta közös fájdalma ez a kétségtelen veszedelem, első közös célja, hogy megküzdjenek vele. A kiütéses tifusz, a himlő, a kolera, — nem is jó gondolkodni róla, hogy talán még mi minden . . . : gyilkos hadjáratot kezd valamennyiünk ellen és olyan hosszú idő óta ez lesz az a csata, amelynek a halottait az ellenséges népnek is úgy kell siratni, mint a maga halott gyermekeit. Minden járványos beteg, egyforma veszedelme mindenkinek valamennyi hadviselő és semleges országban. Az első, ami valami összetartozandóságot éreztet mindnyájunkkal, az első, ami arra kényszerít, hogy azt mondjuk „mindnyájunk” és ezen az ellenséges népeket is értsük, ez a járványveszedelem, a mindnyájunk vi gyorgó halálveszedelme. A háboru előhuzta messze piszkos zugaikból a vad népeket, akik elhozták magukkal a sohase pihenő járványaik csiréit a csatamezőkre, az európai katonák közé. A hidegben, sárban, fáradságban, mosdatlanságban jó talaja van a járványnak s amint az idő melegebbre válik, bizonyosan elkezdődik a nemzetközi forgalom első mozdulása: a járványok nem fogják tudni, hol van az országok határa. A harcoló seregek egymástól kapják, a beteg katonák hazahozzák az országokba, — igenis, ijedjünk csak meg és ne hagyjuk abba a félelmet egy pillanatra se, mert nagyon nagy veszedelem közeledik felénk és nem használ ellene semmi csak a szakadatlan munka . . . Ijedjünk meg és ne hagyjuk abba a félelmet, mert minden óvatlan pillanatban ezreknek, talán százazreknek a halálos veszedelmét érezhetjük magunkra.

Talán nem is sejtjük és csak a nyug-

talán álmainkban érezhetjük át, amit a tavaszi járványok az idén jelenthetnek. Most, amikor még csak biztos, hogy lesznek, de még nincsenek: most rémhireket, fekete jóslásokat kell róluk terjeszteni, hogy ezek a hírek, ezek a jóslások valóra ne váljanak. Nagy általános megijedésre van szükség, az kell, hogy apokaliptikus képeket álmódjunk róluk, hogy soha el ne felejtünk félni tőlük és már előre is megtegyünk mindent, amivel legyőzhetjük őket.

Már jókor előre és mindent: ez a feladat. A „minden” általánosan nehéz, az „előre” a külön magyar nehézség. Magán a háborun, a hadviselésen kívül már a második háborus mellékveszedelem fenyeget bennünket a járványok képében. Az első az élelmezés nyomorusága volt. Ránktörhetett, nem vártuk jó előre köszörült fegyverrel. Ha a járványokat se várjuk, el fogjuk felejteni, hogy drágaság, szükség is van a világon. Amikor már itt lesznek a tavaszi háborus járványok, akkor majd észre vesszük, hogy jó a kukorica-kenyér, hogy nem keserves a husdrágaság, még a harctéri hírek se olyan érdekesekek: csak a betegség olyan nagy ur, hogy mindnyájunknak szünetlenül fontos, életbevágó, személyes ügye. A járványok csataterén mindnyájan ott leszünk. Mindnyájunknak olyan igazán, minden ország határától független életveszedelme, hogy egyformán kell félnünk tőle, akkor is, ha az ellenségeink között üt ki. Mert a betegség pártatlan, nem nézi merre áll a puska csöve, hanem a maga útján megy és nem ismer beviteli tilalmat. Az orosz kiütéses tifusz, a szerb kolera, az indiai pestis most a mindnyájunk szent ügye. Talán valamikor arra is lesz valami hágai egyezmény, hogy a járvány-védekezés is vöröskeresztes, azaz háboruban is békés, közös ügy és akkor ha lesz is háboru, a háborunak ez a veszedelme sokkal kisebb lesz. De most még nagy, sokkal nagyobb, mint hinnénk és csak általános népfölkeléssel lehet legyőzni: sorakozni kell ellene egészségesnek, betegnek, kicsinek, nagynak — mindenkinek, aki él. Hogy élhessen.

Az idő melegszik, a járványok ideje közeledik és ezzel minden plakát, minden rendelet nélkül be van hiva ellene a népfölkelés: minden eleven ember. Hiszen majd lesz plakát is, rendelet is.

És még ha a hatóságok nem késnek is el, semmi plakát, semmi rendelet nem használ, ha már előre is meg nem ijedtünk és el nem kezdtük az okos, szakadatlan félelmet és munkát. Tisztaságot tartani, beteget, gyanúsat bejelenteni, a hatóságnak nemcsak

hogy utána, hanem előtte járni a bölcs gondolkodásban, az orvosnak engedelmességni és nem felejteni el soha egy pillanatra sem, hogy ez a veszedelem a mindnyájunké.

Mindenkinek dolgozni kell ellene és mindenkinek meg kell tanulni, hogy mint kell ellene dolgozni. „A törvény nemtudása nem mentség” — hát még mennyivel kevésbé mentség a járvány ellen a védekezésben való járatlanság. Tanulnunk kell, el kell olvasni unalmas utasításokat, ameddig még nem késő és nem szabad sem könnyelműnek, sem lustának lenni.

A járvány is „ellenség”, ami ellen ugyanolyan módon: egységes terv szerint, fáradhatatlanul, körömszakadtig kell erővel, tudással, ravaszsággal hadakozni. Most jegyezzük meg, hogy az ellenségeinknek nemcsak az egyike, hanem legveszedelmesebbike a járványveszedelem. Már mozgósít: nekünk is sietnünk kell, mert ha meglep, sohase tudjuk visszahódítani tőle, amit elvett!

(Világ.) Dr. D. I.

Védekezés a peronospora ellen.

„Tájékoztató a peronospora elleni védekező szerekről.” A m. kir. Központi Szőlészeti Kísérleti állomás és Ampelológiai Intézet kiadványa. Irta: dr. Istváffy Gyula tud. egy. tanár, intézeti igazgató.

Igazán nagy szükségben segítőtje a szőlősgazdáknak az a kis füzet, amelynek teljes címe cikkünk élén olvasható. A háborús viszonyok megszülték a rézgálicnak a hiányát és annak drágaságát, úgy hogy csak a rézgálictartalmu keverékere és a szurrogátumokra van utalva a szőlősgazda a peronospora ellen való védekező harcában. Az érdeklődés csakugyan ezekre a szerekre irányult, de ezeknek a használatában, a belső értékük megállapításában a gazda eddig nem volt tájékozott. Ebben a helyzetben jelent meg a „Tájékoztató”, amelyet az intézet bármely érdeklődőnek egy egyszerű levelezőlapon kifejezett kívánságára ingyen küld meg.

A „Tájékoztató” az Ampelológiai Intézetnél végzett elemzések és kísérletek alapján felsorolja a közforgalomban levő peronosporaellenes porokat a bordói portól kezdve a legújabbban forgalomba került Perocidig, közli ezeknek az összetételét és alkalmazásuk módjait. A füzetben felsorolt anyagok a Perocid kivételével rézgálicot tartalmaznak s így hatásuk, feltéve, hogy a por friss készítményű, a peronospora ellen megvan, de annyit kell belőlük adni, hogy ugyanannyi rézgálic jusson az oldatba, amennyit a rézgálicból szokás venni.

Az utasítás kiemeli, hogy a mészkénle, kénmáj, s a hasonló összeköttetések, valamint a káliumhipermangán a peronospora ellen nem pótolják a rézgálicot. Kis mennyiségben ezek egyik-másikából lehet valamit hozzátenni a rézgálicból kevert levekhez, ami elősegíti a jobb tapadást, s fokozza a hatást.

A peronospora elleni védekezésben használt és kiporozásra szánt anyagokat (rézkénpor, rézmeszpor stb.) a „Tájékoztató” szintén felsorolja és megjegyzi, hogy ilyen porok a kénartalom révén a lisztharmat ellen is hatást fejtenek ki. A jól készített rézkénporokban a kalcinált rézgálic megüti a 8—10%-ot, míg a porrá oltott mesz 12—22%-ra rughat. Ha a rézkénporok nincsenek az állástól összecsomósodva, a kisegítő védekezésben sikeresen használhatók. A peronospora ellen kizárólag csak porozás által védekezni nagyon drága, mert a porozást ez esetben igen gyakran kell megismételni.

A rézkénporoknak házilag való előállítására a szükséges berendezések és szakbeli technikai vezetés hiányában rendszeresen nem sikerül

rül kellő módon. Azért is a rézkénpor készítésével a gazdáknak kár bajlódniok, mert a hiányosan elkészített szerek a gyakorlat terén nem nyújtanak megfelelő sikert, dacára a rájuk fordított munkának és anyagnak. Az ily próbálgatások a rézgálic pazarlásának tekinthetők.

Különösen figyelmezteti az intézet a gazdákat, hogy főleg az idén úgy a permetezés, mint a porozás körül a legnagyobb takarékosággal járjon el. A háromszori permetezésre holdanként meg kell elégedni 10 kg. rézgáliccal és a legtöbb törekvést a védekezésnek kellő időben és leggondosabb módon való végrehajtására kell fordítani.

Legnagyobb érdeklődésre tarthat igényt, amit a vasgáliccal való védekezés tekintetében olvashatunk a füzetben, miért is ennek idevágó részét szó szerint közöljük.

„A vasgálic oldata pusztítja a peronosporát, de hatásra korántsem hasonlítható össze a rézgáliccal; megjegyzendő azonban, hogy savanyu oldata meg igen hidegen is megperzseli a szőlő zöld részeit, ezen gipsznek hozzákeverésével lehet némileg segíteni.

Használható a vasgálic közömbösítve is, így jobbadán csak fedőhajtást fejt ki, ajánlatosabb mégis így alkalmazni.

A vasgálicos levekkel a permetezést minél gyakrabban meg kell ismételni és pedig lehetőleg úgy, hogy a leveleknek fonákja szintén kapjon permetet.

A vasgálicos leveket csak szükségbeli pótléknak tekintjük és kisegítő gyanánt használhatjuk, de még ilyenkor is:

1. arra kell törekedni, hogy a legelső permetezést (mikor a szőlőhajtások araszosak), meg a virágzás (kötés) után permetezés rézgáliccal hajtsák végre (lehetőleg úgy, hogy a fürtökre is jusson) és csak

2. a többi permetezésekre lehet azután szükségből a vasgálicos leveket igénybevenni, megjegyzendő, hogy a fürtökre nem kell permetezni vasgálicos level, mert ha a vasgálic a borba jut, fekete törést okozhat;

3. a fürtök megvédésére a rézkénpor mellett maradunk, ha pedig ez sem volna kapható: kénport használunk.

1. Savanyu vasgálicos lé. A kereskedésbeli közönséges vasgálicból (zöldgálic) feloldunk $\frac{1}{2}$ költ 60 liter vízben; viszont 1 kg. gipsznek, meg 10 deka iszapolt krétopornak az elegyet jól elkeverjük 40 liter vízben, azután a két levet összetöltjük.

Egyszerre csak annyi készítenedő, amennyit aznap el lehet használni, a levet eltartani nem lehet $\frac{1}{2}\%$ -osnál erősebbet használni nem szabad.

2. Közömbösített vasgálicos lé. A vasgálicból $2\frac{1}{2}$ kg.-ot feloldunk 60 liter vízben s azután a maradék 40 liter vízben pedig 2 kg. szalonás meszet (vagy akár 1 kg. porrá oltott meszet) oldva, a két levet folytonos keverés közben összetöltjük.

Egyrészt a rézgálicuzsora, a mindenáron forgalomba kerülni akaró védekező szerek körül támadó üzleti láma zavarja a szőlősgazdát. Mihez nyuljon, mit mellőzzön, nagyon nehéz kérdések ezek manapság, mikor csak az a bizonyos, hogy védekezni kell minden áron.

Az Ampelológiai Intézet vezetésében mértéket adó gyakorlati érdek nyilatkozik meg abban, hogy ez az Intézet a kellő időben gondoskodott arról, hogy a szőlősgazdák megkaphassák a neki annyira szükséges vezérfontalat nehéz és ma annyi akadályba ütköző védekező munkájokban.

Tessék ezt azzal a buzgalommal igénybevenni, aminővel az adatott. Egy levelezőlap, annak a megírás fáradtsága minden szőlősgazdát abba a helyzetbe segít, hogy nem kell neki fogas kérdéseken törődni, hanem megszerezheti a megkapható védekező eszközt, tudja, hogy annak mi az értéke, hogy kell vele bánni.

Irják meg a szőlősgazdák azt a levelezőlapot az Ampelológiai Intézetnek, bizonyos hasznok lesz belőle.

HIREK.

Este az utcán.

Tapolca, 1915 április 9.

A zaj, a zsongás egyre közeledik. Kiabálás, láma: hurrá, előre, rajta magyar, csak a fejt, hogy meg ne sántuljon! — hallatszik össze-vissza. Azt hinnéd, hogy honvédek tartanak főpróbát Tapolczán, de az előtűnő kép, illetve hadonászó ifju, rögtön megmagyaráz mindent. Rohan, rohan utcáról-utcára. Hatalmas bottal hadonászik és folyton ordít, ordít és ordít. A sarkon neki megy egy ulánusnak, fellöki, egy asszonyra rávág a botjával és szalad tovább, ordít tovább: előre fiuk, előre. Utcáról-utcára követi a sereg: asszony, gyerek, lány és nevetve kiabálnak a „vezér” után: a Jóska megbolondult, a Jóska megbolondult.

Pedig a Jóska nem bolondult meg.

A népmese Álomfonó Márkónak hívja azt a törpét, ki az álmokat fonja. Álomfonó Márkónak, a mese szerint, hatalmában van valóvá fonnai az álmokat. Egyet fuj az álomba és az életre támad. Amit fon, az rendszeresen csak köd, pára, futófelhő és hideg holdsugar.

Ott van ez az Álomfonó Márkó mindenütt és fonja, szövi szünet nélkül a ragyogó, könnyű pókháló-csipkét. Ott van a szerelmek mellett és mohón fűzi tűjébe a sóhajaik cernáját; ott a nagyravágyás bölcsőjénél, melynek ő fonja első ingecskéit. Minden teremtett lélek mellett ott gubbaszt az ő örökké mozgó ujaival, tűivel és fonalaival. Némelyiknek olyan álmot sző, hogy széltében-hosszában befödi az égboltot, másoknak csak akkorát, amekkora egy zsebkendő vagy egy kis pántlika.

Hát hiszen szép, ha a nagyszakállu törpe megszövi a katonai dicsőség álmát az ifjunak.

Tudjátok-e mit jelent az, mikor a lakatos kalapálásában a zörgő vas zajában elkezdének marsolni vérforraló dobpergással és lelketriző trombitaszóval a katonai századok és ezredek? Amikor a pöröly zuhanásában dübörgő ágyú-ütegek görögnek át az ifju agyában? Mikor körülötte mindenből a harctér zaja, a katonák rohamkiáltása szól hozzá?

Ez azt jelenti, hogy az ifju minden percét, minden ambícióját és minden gondolatát ez ábrándnak szenteli. A hősi tettek, a harcterről, a háborúról hallott leírások hatalmukba fonják.

Minden gondolatát egy szomorúan bohó gyermekjátéknak szenteli, mely hasonló a gyermekek ólomkatonásdjához, azzal a különbséggel, hogy míg a gyermek kinő ebből a játékból férfivá, a férfi visszagyermekesedik az ólomkatonákhoz. És míg a gyermek idővel eldobálja a játékkatonáit, a felnőtt embernek az ő katonai játékaival és dicsőséges játékaiból az esztet veszít el, — ha nem tudja pokolba kergetni Álomfonó Márkót.

Ez a nagy fiu is, akiről itt szó van, ennek a mámoros, igézetes katonai játéknak adta át magát. Álomfonó Márkó elvonta az üllő mellől. Ő volt az a rejtelmes erő, mely hatalmába fogta az ifjut, aki hadonászva, ordítva szaladt az utcán s ki után egész csődület kiabálta: a Jóska megbolondult, a Jóska megbolondult.

Pedig a Jóska nem bolondult meg, csak elhitte azt, amit az Álomfonó Márkó sugott neki a kalapács ütésében, a lakatosműhely zajában...

Id. gróf Es...
lebb hozta az...
védelmében...
a nemes és...
adóan ápolják...
teket; a para...
a kis élelmét...
mint az ur a...
tehetsége sze...
egyformán sz...
egyét áldozha...
ahogy e föld...
kastély ura...
ismét ezer kö...
Keresz tapolc...
sok pénz. Nag...
emberbaráti...
mes grófnak...
tanúsága jó...
lyel intézmén...
s hogy így p...
társadalmanal...
el bennünket...
kórházak sebe...
kit áldjon me...

Gyümölcsf...
ügyi miniszte...
tagjai részere...
utalványozott...
kör tagjai a...
25 filler dar...
állami faisko...
fákat a jövő...

Felmentett...
miniszter a ves...
Somogy, Vesz...
ten hatvanha...
szolgálat aló...
következő tan...
Káptalanóti...
Denes Szentja...
tomaj, Molná...
Gyula Mon...
Helyesd. Az...
népfolkélok ké...
megvan a né...
fegyveres szo...

Nyilvános...
Egyesület tap...
kező adomány...
ur Monostor...
ről természetb...
adni: Kalmá...
Kramli Julián...
István, Neu Sa...
Pálne urnök...
köszöni

Levél a ha...
gulácsi körjeg...
az északi har...
Igy ír: Lapju...
tam. Nem i...
itt a messze...
ismerős nevel...
gondoljuk, ho...
Igazán van telj...
és bízalom“...
s még min...
rangban is, n...
ki. Meg felvi...
tart a mulats...

A...
a peronos...

felülmulja

Az össze...
folyadékok...
legmegbiz...

Részlet...
vezérelárusi...

Sch...
nagyker...

Id. gróf Esterházy Pál. A háboru közelebb hozta az embereket egymáshoz. A honvédelmében együtt harcol az ur és a paraszt, a nemes és a polgár. A kórházakban odaadóan ápolják az uri nők a paraszti sebesülteket; a paraszt asszony oda adja a fillérjét, a kis élelmét a Vörös-Keresztnak csak úgy, mint az ur a koronákat. Mindenki a legjobb tehetsége szerint áldoz a hazáért, melyet egyformán szeretünk. Életet mindenki csak egyet áldozhat érte, vagyont ki-ki aszerint, ahogy e föld juttatott neki. — A szigligeti kastély ura, idősbb **gróf Esterházy Pál**, ismét ezer koronát adományozott a Vörös-Kereszt tapolczai fiókja céljaira. Ezer korona, sok pénz. Nagyon sokat segít az egyesületnek emberbaráti hivatása teljesítésében. A nemes grófnak ezen újabb adománya újabb tanúsága jó szívének s a szeretetnek, melylyel intézményeinkre gondol. Gondoskodása, s hogy így pártolja a mi szűkebb hazánk társadalmanak ténykedéseit, — hálával tölt el bennünket. Hálásan gondolunk a tapolczai kórházak sebesültjeivel együtt Szigliget urára, kit áldjon meg a jó Isten, — jó szívéért.

Gyümölcsfák kiosztása. A földművelésügyi miniszter a Tapolczavidéki Gazdakör tagjai részére 325 almát és 144 szilvafát utalványozott kedvezményes áron. A gazdakör tagjai a titkárnál átveendő igazolványra 25 fillér darabonkénti árban a tapolczai állami faiskolában vehetik át a gyümölcsfákat a jövő hét folyamán.

Felmentett tanítók. A m. kir. honvédelmi miniszter a veszprémi egyházmegye területéről Somogy, Veszprém és Zala vármegye területén hatvanhat tanítót mentett föl a katonai szolgálat alól, akik között vidékünkön a következő tanítók vannak: Döbröcsonyi Dezső Káptalanóti, Lencs Károly Vászoly, Marton Denes Szentjakabfa, Zanyi Kálmán Badacsonytomaj, Molnár Gyula Balatonederics, Babos Gyula Monostorapáti és Horváth Gyula Hegyesd. Az újonnan sorozandó B) osztályú népfelkeltők közül mindazok a tanítók, kiknek megvan a nélkülözhetetlenségi jogcímük, a fegyveres szolgálat alól fölmenthetők.

Nyilvános köszönet. A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja céljaira a következő adományokat kaptuk: **Szezemsky Gyula** ur Monostorapáti 50 korona; Taliándörögdről természetbeni adományokat szívesek voltak adni: Kalmár Sándorné, Badics József, Krámlí Juliána, Slemmer Ferencné, Soponyai István, Neu Sándorné, Mészáros Imréné, Varga Pálné urnők. A szíves adományokat hálásan köszöni

az Elmékség.

Levél a harcterről. Tóth János nemesgulácsi körjegyzőtől, ki mint zászlós küzd az északi harctéren, tábori kártyát kaptunk. Így ír: Lapjuk 10. számát tegnap megkaptam. Nem is képzeli, milyen jóleső érzés itt a messze idegenben ismerős dolgokról, ismerős nevekről olvasni, hisz itt már úgy gondoljuk, hogy minden férfi a honért küzd. Igaza van teljesen — sajnos — a „Nyugalom és bizalom“ című cikknek. — Mulik az idő s még mindig itt vagyok és emelkedem rangban is, március 5 én zászlóssá neveztek ki. Meg felviszem a generálisig, ha sokáig tart a mulatság.

A „PEROCID“

a peronospora elleni védekezésben

felülmúlja a rézgálicot.

Az összes a peronospora elleni védfolyadékok között a legmegbízhatóbb, legolcsóbb és legtökéletesebb.

Részletes ajánlatokkal szolgálnak a vezérelárusítók:

Schwarz és Tauber
nagykereskedők, NAGYKANIZSA.

Postacsomagok április 1-től kezdve csütörtökön is felvételnek az ország minden postahivatalában.

Eladó gleditschia csemete. Tapolcza nagyközség faiskolájában több ezer darab két-három éves erősen fejlődött, elősövényül kiválóan alkalmas gleditschia csemete eladó. Ezre 24 korona.

Örökbefogadások megkönnyítése. A m. kir. miniszterium rendelete elrendeli, hogy a háborus események által indokolt esetekben a gyámhatóság akkor is jóváhagyhatja a kiskorú örökbefogadása iránt a törvényes képviselőre vonatkozó szabályok megtartásával kötött szerződést, ha az örökbefogadásnak a fennálló jogszabályok szerint megkívánt valamely különös kelleke hiányzik. Ebben az esetben a záradékban hivatkozni kell arra, hogy a jóváhagyás vagy a meg erősítés a fenti rendelet alapján történt.

A semleges. Ha az ember a világ rendjéről elgondolkodik, milyen szép, becsületes, jóra való fogalomnak látszik ez, hogy: semlegesség. Semlegesnek lenni, se ide, se oda nem huzni, mások ügyébe, bajába, viszálykodásába bele nem avatkozni, az ellentétek fölé emelkedni, mint az igazság, — lehet-e ennél szebb szerepet keresni? A semlegesség a jóindulatot, az emberséget, a békeszeretetet jelenti. A semlegesség az érdek nélkül való becsület. A polgári, a hétköznapi életben is a semlegesség a magatartás ideálja. Aki a familiákban távol tudja magát tartani minden perpatvartól, aki a közéletben ki tudja magát huzni a túlekedésekből, aki a nyilvánosság vásárában nem elegyedik bele a létért való harcokba, az büszke lesz és gőgös és elbizakodott, hogy ő semleges tudott maradni. Tud-e egy igaz ember semleges lenni olyan esetben, amikor világosan látja, hogy hol az igazság? Tiszteletreméltó-e a semlegesség, amikor valaki végignézi, hogy a gonoszság letiporja az igazságot? Becsületes semlegesség-e, amely megtűri, hogy a gonosz bestia letiporja és tehetetlenné teszi a józan, a tisztességes becsületet? **Semlegesség!** Ha mások hadakoznak és én nem avatkozom bele, akkor semleges vagyok. De nagyon sokszor becsületes semleges. Mert így a semlegesség ürügye alatt el lehet nézni, hogy a gazság letiporja a tisztességet, hogy az erős férfi erőszakot tegyen a gyenge asszonyon, hogy a nagy erő igaztalanul elnyomja a kis erőt, hogy a kapzsi tömeg kirabolja a tisztességet. A semleges csak hasznot keres. De becsületet nem. Különböznél mifelénk ha valaki „semleges“, csak azt mondják rá: **sumákol.**

Vasutas árvaház Keszthelyen. Mint értesülünk, a Magyar Vasuti és Hajózási Club vezetősége áldásosnak ígérkező nagy munkán fáradozik. Ugyanis a háboru lezajlása után a Balaton kies vidéken, Keszthely városában vasutas árvaházat óhajt létesíteni. Ha a szép terv sikerül, úgy ez lesz a második vasutas árvaház hazánkban.

Az ulánusok. Szitált az eső, azért mégis türelmesen álltuk körül a harcba induló ulánusok csapatát. Nemtörődve a boros idővel, csak őket néztük, a harcba indulókat és kerestük a nagy szürke egyformaságból kiváló arcokon a magyar vonást. S néha néha örömmel pihent meg nézésünk egy-egy arcon: ni-ni, ennek milyen szép magyaros arca van — mintha csak magyar volna. Magyarok is lettek ők. Hévvél indultak a harcba, mert mint ők mondták: lovuk hátán, kardjuk sujtása nyomán közelebb jutnak az övéikhez, szabadságot víve nekük. Magyarok lettek ők: mindegyiküket, a Stefánt, a Michaelt, mindet fel piros-fehér-zöld-szalagozta a házi-asszonya. Megszerette a mi jó népünk őket, a hontalanokat, a jámborokat, az istenfőiket. A szeretetnek számtalan jele nyilvánult meg még az indulásnak a Fő-utcán lezajló utolsó órájában is. Paraszti asszonyok ki-kiváltak a bámuló civil tömegből és még egy pántlikával díszítették a nagy nyilvánosság előtt a „mi katonánkat.“ Egyre sűrűbben váltak ki, bátorodtak föl a leányok, az asszonyok és a zsebkendők csücskéjéből előkerült pénzért dobozsám hozták a cigarettát és osztogatták szét a lovasok között. Egyik kedves megható jelenet követte a másikat. De jött

a helyőrség parancsnoka és a lónak, lovasnak haptákba kellett állania, a paraszti asszonyok is hamar visszavonultak az ő katonájuktól. A vezénylő tiszt jelentette, hogy a sok jó vitéz harcra kész és kardjának vezénylésére megharsant a kürt, a hangja majd halkán, majd harsogva szólt, szivemarkolóan, könnyetfakasztóan. Könnyetfakasztott. A férfiak könnyet, az asszonyok sirását. És szólt a kürt, harsogott végig az utcákon, a lovasok elmentek... Az induló fekete vonat előtt megegyeszer felharsant a kürt bucsuzó hangja, tisztelegve emelkedtek a kezek a csákóhoz, tisztelegve a fekete vasuton, ismeretlen sorsok felé induló katonáknak...

Mégis huncut a német! — így fejezi ki gyakran a magyar paraszt bámulatát, ha valami újfajta, okosszerkezetű boronát vagy munkáttakarító sorvetőgépet mutatnak neki. Angol vagy amerikai fundálta ki talán azt a boronát vagy gépet; de az ő elismerése a huncut szónak szeretettel való hangsúlyozásával hamiskás hunyorítás közben — mégis a német felé indul. Így röjja le öntudatlanul háláját azokért a kulturtettekért, amelyeket a német agy és német szív szült a világra. A német kultúra annyira beszívódott a lelkekbe, hogy ha valami jó, hasznos, az emberre áldásos munka fejeződött be, annak alkotója csak a huncut német lehet. Kulturának mélyebb és maradandóbb megbecsülése ennél el nem képzelhető. A németek erről talán nem is tudnak, vagy ha hallották valahol a „huncut németet“, egészen más érzéssel fölfakadtnak hitték. Mi azonban tudjuk, hogy népünk az e sorok elejére első mondatul tulajdonképpen annak a bámulatnak és hálának ad hangot, amely a művelt világot a német tudomány, szorgalom, kutatás, szívósság, feddhetetlenség, kötelességtudás, jellem, takarékosság, munkabírás és józanság iránt eltölti. Ezeket a nagyszerű erényeket most átvitte a német a csatatérre. Amint tegnap még a munkája fölé hajolva, az az egyetlen gondolat foglalkoztatta, hogy az a munka az elképzelhető legjobb és legtökéletesebb legyen: ma a harc mezején mutatja meg a legjobbat és a legtökéletesebbet. Nincs számára meglepetés a harctéren sem. Amint előre tudja, hogy béke idején a műhelyben erre és erre a nyersanyagra fordított ennyi és ennyi munkamennyiség ezt és ezt a munkateljesítmenyt eredményezi: a harctéren is előre tudja, ilyen hadi fölkészültséggel és emberanyaggal olyan ellenséggel szemben — csak győzelem lehet az eredmény. A német számításba eddig hiba még nem csuszott bele.

Takarékoskodjunk tápanyagainkkal! Irta: Dr. Bókay Árpád egyetemi tanár, közegészségügyi tanácsos, Hazafias tanácsok mindenki számára. Kapható: Lapunk kiadóhivatalába. Ára 20 fillér. A jövedelem a hadban elesettek özvegyeire és árváira!

Legyünk takarékosok a táplálkozásban. A jelen háborus viszonyok között hazafias kötelesség, hogy minden téren, de elsősorban a mindennapi élelmézésben szigorú takarékoskosságot gyakoroljunk, úgy a konyhában, mint az étkezésszáznál. Az élelmiszerekkel való pazarlás ma valósággal bűn, melyet a nélkülözni kénytelen embertársakkal szemben követünk el. Ételmaradékok megóvándók, elfogyasztandók, az emberi fogyasztásra alkalmatlanok és az összes konyhahulladékok pedig a háziállatokkal etetendők fel. A lefőzött tejet ellenben aludttej és tehénturó

MŰTRÁGYA.

:: Kálisó ::

és szuperfoszfát

:: kapható ::

LUSTIG JÓZSEF ÉS FIA cégnél Tapolcán

alakjában fordítsuk a saját élelmészünkre ahelyett, hogy a háziállatokkal etetnők meg. Ha nem bánunk kellő takarékossgal az élelmickekkel, azoknak ára a legközelebbi termés betakarításáig oly rohamosan fog emelkedni, hogy azokkal a felsőbb hatóságok kellő erélye is alig lesz képes szembeszállani. Hüvelyes táplálékkészleteink egy részét, nevezetesen a száraz babot, borsót, lencsét a német fogyasztó piacnak engedjük át, a megmaradt készlettel tehát nagyon is takarékoskodni kell, s mivel ezek ma igen drága élelmickek és mindenkor jó piacra is találnak, úgy idehaza, mint szövetséges társainknál, igyekeznünk kell belőlük többet termelni, csak úgy mint a burgonyából és az összes közhasználatosabb zöldségfélékből. E téren az itthonmaradt nők és gyermekek is elláthatják a földmunkálást, elvetést, kapálást és betakarítást. Ugyyszólván minden talpalatnyi földet meg kell az idén művelnünk, hogy azon minél több élelmiciket termeljünk.

Huszezer hadifogoly Zalaegerszegen. — Vármegyénk székhelyén, mint ottani laptársunk írja, a közel jövőben 20 ezer orosz hadifoglyot fog a hadügyi kormány elhelyezni. A hadifoglyokat a huszársági gyakorlótéren építendő barakkokban helyezik el. Élelmészük nem érinti az otthelyi piacot, mert arról a katonai élelmész raktárak gondoskodnak.

Nyilvános köszönet.

Nagyméltóságú id. gróf Esterházy Pál ur a „Vörös-Kereszt” tapolczai fiókjának emberbaráti céljaira 1000 koronát adományozott, mely kegyességért hálás köszönetét nyilvánítja

az Elnökség.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. B. D. Szivesen beleegyezünk, s a cikkeket előre köszönjük. Ha az ember úgy megmondhatná a véleményét, akkor a sorok nagyon rövidek volnának. Egész rövidek. — Jó szerencsét!

T. J. Tábori posta 59. A megemlékezést köszönjük; a jó Isten vezérelje haza egészben.

Olvasó Köveskál. A cikket nem közölhetjük, mert erről írni most nem szabad.

KÖZSÉGHAZÁBÓL.

924—915.

Hirdetmények.

Közhirre tétetik, miszerint minden 1874 évi születésű A. osztályú népfelkelő köteles tényleges szolgálattételre való beoszthatása céljából április 17-én Nagykanizsán a népfelkelési Parancsnoksághoz bevonulni és ott jelentkezni.

Az 1873., 1874., 1875., 1876. és 1877. évi születésű népfelkelők szemléje e hó 28-ikán a Pannonia szálloda nagytermében fog megtartatni, s reggel 8 órakor kezdődik.

Az előljárásság.

A sümegi-utcai házamban, a főszolgabírói hivatal mellett,

háromszobás lakás május elsejére kiadó

Bővebb felvilágosítást ad
Györi János.

A tapolczai járás főszolgabírájától.

961—1915. szám.

Pályázati hirdetmény.

Tapolcza — Zalavármegye nagyközségeben újonnan rendszeresített két irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Javadalom évi 1200 korona fizetés 200 korona lakbér. A fizetés havonként, a lakbér negyedévenként utólagosan esedékes.

Pályázhatnak 4 középiskolát jó eredménnyel végzett. 24—40 év közötti jegyzői teendőkből jártas mindazon egyének, akik eddigi tisztességes előéletüket elfogadható okmányokkal igazolni tudják.

A pályázati kérvények hozzám f. évi április hó 30. d. u. 4 óráig nyújthatók be, a később érkezetteket és a nem kellően felszerelteket figyelembe nem veszem.

A választást f. évi május hó 3-án d. e. 11 órakor tartom meg Tapolcza község háza tanástermében.

A nagyközségi főjegyző mellé rendszeresített irnoki állás azonnal, az adóügyi jegyző mellé rendszeresített irnoki állás 1915. augusztus 1-én foglalandó el.

Tapolcza, 1915. április 2.

Dr. Saghvary Jenő
főszolgabíró.

A tapolczai járás főszolgabírájától.

2007—1915.

Valamennyi Jegyző Urnak.

Felhívom tegye azonnal közhirrre, hogy az eddig besorozott és behívójeggyel ellátott egy évi önkéntesek folyó hó 15-én nem vonulnak be. Bevonulásuk a f. hó 1-én kelt 71333—3. számú honvédelmi miniszteri rendelet értelmében a népfelkelési szolgálatra kötelezett egyének részére majd hirdetményvel közhirrre teendő napig elhalasztatott. *A náluk lévő behívójegy semmisnek tekintendő.*

Tapolcza, 1915. április 8.

Dr. Saghvary Jenő
főszolgabíró.

Nagyobb mennyiségű
sajáttermésű, fajtiszta,
:: kiváló minőségű ::

Ripária Portalis sima vessző eladó

a Badacsonyvidéki Szőlősgazdák Szövetkezeténél. ::
Bővebb felvilágosítást ad
Handlery Gusztáv.

Keresek egy jóházból való fiut
vaskereskedő-tanoncnak
STEINER ZSIGMOND.
TAPOLCZA.

Nyomatott Lówy B. gyorssajtóján, Tapolczán.

A Sümegi-utcában levő
4 szoba és megfelelő
mellékhelyiségekből álló

HÁZAMAT ELADOM,

esetleg szőlővel elcserélem.
Tapolcza, 1915. évi április hó 2-án.

HORVÁTH JENŐ főjegyző.

Eladó nagymennyiségű 1—2 éves európai gyökeres porbujtás szőlővessző a legjobb bor- és csemegefajokból. A vessző erős növesű, duggyökéretű, jégveréstől és peronosporától mentes, tökehiányok pótlására is kiválóan alkalmas; vasutra kiszállítva 30 korona ezre. Fajok megjelölésével árlappal kívánatra szolgálók.

Saguly Dániel, Nógradverőcze.

Négyszobás lakás

fürdőszobával és megfelelő mellékhelyiségekkel együtt

julius elsejére kiadó

Bővebbet Schwarz Emil irodájában.

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főter.
Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertés- és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak. ::

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, berlini és szafaládé. ::

Legolcsóbb napi árak!

Mindennemű
nádszék és kerti butorfonást
elvéllal

WOLFF NÁNDOR kosárfonó
Tapolcza, Kereszt-utca 8.

Egy jókarban levő

PORTÁL ELADÓ.

özv. Csöndes Józsefné.

TA

Előfizetési ár: Egész
negyedévre

A vasárnap

A kereskedelemlévőleg már a h-tén felfüggesztve vasárnapi munkavény intézkedés tartamára az ipar kedelmi tevéken is meg van enged szetes, hogy a olyan ipari vállala amelyekre a há-lönösen sürgős rónak. De pers is kárpótolják m radt, illetőleg áth A munkaszünet — amint a tapa pokon keresztüi rendkívüli viszo érdeket szolgálja magánérdeket n

A felfüggesztő a mezőgazdasá-jednek ki, mert munkának vas szóló törvényik de a mai viszona nem szorul mag társra, hogy a ta munkálatok ide okolt volna jele munka vasárna sének felfüggesz az ipari és ker terén vált szüks sági munkát ill ma is az 1868 lyozza a vasár olyan értelemb minden nyilván nül szükséges m Az 1879. évi értelmében e re hágás, amely 20 pénzbüntetéssel ges intézkedés munka vasárna tében csakis az talmaz, amely mint általában naponként és munkaszünetet azonban, hogy nőségeket már a munkaszünet halaszthatatlan kár esetén fejlo külön napszán vasárnap is mu

Ha valamiko egész országra szükség és a mert hiszen az teljesebb erőfes